

ŠVIESA

JORNAL
LITHUANO
"Šviesa" - Luz
Orgão de
Comunidade Lithuana
de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:
Rua Coronel Moraes, 338
SÃO PAULO

L. R. K. BENDRUOMENĖS ORGANAS

Redaguoja: St. Puišys

PRENUMERATA:
Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 12\$000
Pusei metų . . . . . 7\$000
Lietuvoje dvigubai
ATSK. NUM. KAINA 300 RS.

Metai II

S. PAULO, 1936, Vasaris — Fevereiro 1 d.

N° 5 (19)

Tautos sventės paminėjimas

Siuo pranešame visos kolonijos žiniai, kad šiais metais Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo paminėjimas įvyksta vasario 15 d. vakare. Vasario 16 d. tik bus prie bažnyčios sakomos prakalbos ir vakare «Vilties» choras per radio išpildys tautinę programą. Smulkia paminėjimo programą paskelbsime kitam numerį.

Mokslo metų pradžia

São Paulo lietuvių mokyklose mokslas prasideda vasario 1 d. Mokyklos veiks visos keturios. Mookos ir Villa Bellos su dviem komplektais. Moko dar manoma atidaryti penktą skyrių. Villa Bellos mokyklą paskirta nauja mokytoja ponja Z. Nalivaikienė. Šiais mokslo metais bus atidaryta ir penkta mokykla. Paruošimo darbas jau eina. Tėvai, kurie dar nėra užregistravę savo vaikus, gali tai dar padaryti. Tikimasi, kad šiais mokslo metais vaikų skaičius padidės.

Vasario 3—8 dienomis klebono kun. B. Suginto namie nebus. Kas metai Ypirangos kunigų seminarijoje rengiamos kunigams rekolekcijos, kurios tęsiasi paprastai viena tik savaitė. Šiais metais tos rekolekcijos daromos nuo vasario 3 iki 8 dienoms imtinai, taigi šiomis dienomis kun. B. Suginto namie nebus. Sugrįžtik vasario 8 d. 8 val. vakaro.

Užmezgė diplomatinis santykius

Telegrafo pranešimu, naujos Kinijos valstybės: Mandžiurija ir Hopei užmezgė tarp savęs diplomatinis ryšius ir padarė sutartį bendromis įngomiais veikti užsienio politikoj. Japonai patenkinti, bet Kinija protestuoja

Mussolini gerinasi Prancūzams

Prancūzų spaudos pranešimais, italų Mussolini pareiškė prancūzų ministeriui Romoje, kad jei Vokietija pultų prancūzus kolonijų klausimu, tai Italija prancūzams eitų į pagalbą, tik girdi «mums biskį ginklų trūksta, nors žmonų turim užtekčiai»
Ir Mussolini ieško sau draugų.

LIETUVIAI KATALIKAI!

Neužmirškite, kad naujai pastatytos lietuvių Šv. Juozapo bažnyčios pašventinimas įvyksta vasario 16 d., taigi liko 15 dienų.

Jau laikas pradėti ruoštis. Jei dar apie tai nepranešėt savo pažįstamiems provincijoj, tai paskubėkite tai atlikti.

Girdėjome, kad iš kitų estadų irgi žada lietuviai atvykti.

Dirbkime taip, kad pašventinimo iškilmės būtų kuo įspudingiausios.

Tas liečia mūsų kolonijos garbę ne tik prieš mus pačius, bet ir prieš kitatautius.

Tolimuose Rytuose zvanga ginklai

Mongolai rengiasi į tikrą karą

Telegrafas iš sausio 30 d. praneša, kad Mongolų valstybės vyriausybė pasiuntė prie rubežiaus su Mandchukuo kariuomenę iš 50.000 kareivijų. Dar ruošinama naujos jėgos iš 150.000 žmonių. Tam naujam žygiui pavesta 100 orlaivių, 20 tankų ir 4.000 sunkvežimų.

Mongolų vyriausybės atstovas ve da derybas su sovietų rusų triumviratu: Stalinu, Molotovu ir Kalininu.

Rusai irgi koncentruoja savo jėgas prie Baikalo ežero. Tas pats telegrafas praneša, kad Mandžuraj su Japonais prie pat rubežiaus su Mongolija daro pozicijų tirinėjimus ir gamina kokius tai planus.

Iš to viso matyti, kad karas ten nebėjotinai įvyks.

Abisinams pradeda nesisekt

Iš Addis Abeba pranešimu, Abisinijos sostinėje jaučiama gyventojų tarpe baimė, kad nebūtų miestas bombarduotas. Kariuomenės tarpe irgi panika egzistuoja.

Italų generolas Graziani užėmęs Uadara visu smarkumu eina pirmyn Addis-Abeba link Abisinai traukiasi be jokio pasipriešinimo. Iš italų pranešimo matyti, kad italų kariuomenė dabartiniu metu randasi 280 kilometrų atstume nuo Addis Abeba.

Abisinų vadovybė daromi pakeitimai.

Italų spauda rašo, kad karas greitai pasibaigs pilnu Abisinijos pralaimėjimu ir net nurodo, kad nuo gegužės mėnesio Abisinijos vardas iš pasaulio žemėlapiu visai išnyks.

Pagyvensim — pamatysim, ar tas jų noras išsipildys.

Žuvo 8.000.000 avių

Telegrafo pranešimu, sausio 27—30 Australijoje Brisbane provincijoje dėl didelės sausumos žuvo aštuoni milijonai avių, beveik jau nuo lapkričio mėn. nėra lietaus ir visos upės jau išdžiuvo.

Italijoje bloga finansų padėtis

Iš Romoje paskelbtos statistikos matyti, kad italų vyriausybė 1935 metų valstybės biudžetą suvedė su 2 milijonais lyrų deficito. Daugiausia pinigų išaikovota karo reikalams.

Sulyg paruoštu išskaičiavimu, italams karas su abisiniais atsieina 10 milijonų lyrų į dieną.

26 policininkai prigėrė

Iš Arauka, Kolumbijoj, pranešama kad sausio 29 d. upėje Meta dėl didelės audros apsvirtė valtėlis ir visi važiuoj jame 26 policininkai su savo komendantu paskendo. Jokios pagalbos jiems suteikt negalima buvo.

Sužeistas karo ministeris

Londono telegrafo agentūra praneša, kad sausio 25 d. fronte tapo sunkiai sužeistas abisinų karo ministeris Maliegueta, o jo sūnus užmuštas.

Integralistai prieš žydus

Sausio 30 d. Porto Alegre mieste Brazilijos integralistai buvo suar-

Penkių metų darbuotės sukaktuvų proga Didž. gerb. Kun. B. Sugintą sveikina ir linki toliau taip sėkmingai pasidarbuoti mūsų kolonijos labui.
„Villa Bellos“ choras ir chorvedis.

kiai susiremę su žydais gatvėje Osvaldo Aranha. Net policija turėjo į tą konfliktą įsikišti, kad tvarką atstatyti.

Statomas Jonui Bosko paminklas

Sausio 31 d. Vatikano bazilikoje tapo pastatytas didelis pal. Jono Bosko, Seleziečių tėvo, paminklas. Atidarymo iškilmėse dalyvavo virš 10 tūkstančių mokinių.

Selps karnavalą

Rio de Janeiro gubernatorius paskyrė karnavalo klubams pašalpa sumoje 150 kontų. Taigi šiais metais karnavalas bus įdomus.

980 naujų mokyklų

São Paulo estados gubernatoriaus parėdymu šiais metais São Paulo estadoje bus statomos 980 naujos mokyklos.

Kariškas auklėjimas Italijoje

Sausio 30 d. įvykusiam Italijos ministerių kabineto posėdy nutarta, kad visas jaunimas nuo 11 metų amžiaus privalo mokyklose mokytis ir la vintis kariškuose dalykuose. Tuo įve dama jau nuo mažens militarizacija.

Ištremė Merkevičių

Sausio 30 laivu «Formose» iš Santos uosto tapo ištremtas už komunistinį veikimą lietuvis Antanas Merkevičius.

Moters prieš moteris

Pranešimu iš Madrido sausio 30 d. Ispanijos policija pradėjo organizuoti atskirą moterų kadra, kad galima būtų lengviau daryti kratas pas moteris kurios, pastaruoju laiku pradėjo slapta platinti ginklus.

Pirmas Brazilijos orlaivis

Sausio 31 d. atskrido iš Rio de Janeiro į São Paulo pirmas pagamintas Brazilijoje orlaivis «M-7».

Atėity visus orlaivius manoma gaminti tik Brazilijoje. Tik bombardavimo orlaiviai bus užsakomi užsieny

IVAIRENYBES

Seniausieji Lietuvos Gyventojai

Kernavė

Pirmoji Lietuvos sostinė — Kernavė — randasi apie 34 kilometrus nuo Vilniaus, ant Neries kranto. Pavilniam skelbia, ko Kernavę įkūręs kunigaikštis Kernavė X amžiuje Kristui gimus. Bet sostinė Kernavė išbuvo tik du šimtai metų. Vytauto laikais Kernavė dar tebebuvo garsi, bet paskui pradėjo nykti ir nykti. Dabar Kernavės vietoje paliko sodžius ir trys kalnai.

Daugybės žiurkių

Niekur nėra tiek daug žiurkių, kaip pietinėje Afrikoje, ypač tarp Durban ir Maruntzburg. Žiurkės ten ne tik kad sunaikina didesnę pusę derliaus, išnaikina naminius paukščius ir mažesnius gyvulius, bet nakties metu net ir žmonės atakuoja. Mėginta jas išnuodinti ir tam tikslui išbarstyta nuodai, tačiau nuo tų nuodų išdvišios žiurkės pasmirdo taip, kad dabar emė siauti cholera.

Kiek laiko moterys pražiūrėję veidrodį

Kažinkas surinko žinias apie moterų žiūrėjimą į veidrodį. Sulyg tų žinių, mergaitės nuo dešimties iki penkiolika metų savo amžiaus, į veidrodį žiūri kasdien po septynias minutes. Merginos nuo penkelių iki dvidešimties metų amžiaus, į veidrodį žiūri kasdien po dvidešimt dvi minutes.

Pranešimas.

Į Konsulatą dažnai ateina piliečiai, ypač atvykę iš interioro, skųstis kad ta ar kita agentija prižadėjusi išgauti chamadą ir atvežti iš Lietuvos nepilnametę dukterį, seserį, ar šiaip giminę ir apgavusi, nei kviečiamas asmuo gali atvykti, nei agentija pinigų gražina. Taip pat, dažnai nusiskundžiama nesąžiningu kaikiurių São Paulo advokatų patarnavimu.

Atvykę su skundais, piliečiai prašo Konsulatą pagalbėti išgauti pinigų, kas nevisados tepavyksta. Atsižvelgiant į tai, Konsulatas pataria piliečiams prieš kreipiantis į agentijas giminių iš Lietuvos atsikvietimo reikalu ar pas advokatus bet kokių dokumentų sudarymo ir šiaip kitokiais įvairiais reikalais, — pirma ateiti pasitarti į Konsulatą. Tuo būdu piliečiai išvengs galimų nuostolių ir kitokių nesmagumų. Gyveną interiore gali prašyti Konsulatą patarimų laiškais.

Lietuvos Konsulatas São Paulo.

LIETUVIAI KATALIKAI

Neužmirškite, kad laikraštis „Šviesa“ yra Jūsų organas. Tad Jūsų pareiga yra jį visokeriopa remti teikiant jam įvairių žinių ir užsiprenumeruojant netik sau, bet ir saviškiems, ne tik čia Brazilijoje, bet ir kitur gyvenantiems. Tik bendromis pastangomis laikraštis „Šviesa“ tobulės ir didės.

Lietuviai biznieriiai turi taip pat žinoti, kad geriausiai yra savo skelbimus talpinti tik laikraštyje „Šviesa“.

○ Ištekėjusios moteriškės, nuo dvidešimties penkių iki trisdėsimties penkių metų amžiaus, į veidrodį pražiūri kasdien po pusę valandos. Paskui žiūrėjimas į veidrodį jau mažėja...

Visą tą laiką, kurį moterys į veidrodį pražiūri, sudėjus krávon, gaudama, tad moterys nuo dešimties iki 60 metų savo amžiaus, į veidrodį pražiūri 205 dienas, tai yra šešis mėnesius ir dvidešimt keturias dienas.

Automobiliams prašymas

Kuomet pas mus automobilių tvarkymui visur statomi sargai ir kabinami signalai, tai Japonijoje visur, kur tik didžiausi automobilių judėjimai, yra pakabintos didelės lentos, o ant tų išrašyti ve koki automobiliams „prašymai“:

„Automobil! Tu labai gražus, drūtas ir greitas. Niekas su tavim negali lygintis greitumu, drūtumu ir gražumu! Susimildamas! Naudokis tuo visu ką turi, tik prisimink sau, kad visur tūkstanciai kruta tu, kurie tavęs bijo. Pasigallėk jų! Bijoti tavęs arkliai ir šunės. Bet labiausiai tavęs bijo žmonės. Pasigailėk tu jų visų!“

Ir sakoma, kad Japonijoje tie automobiliams „prašymai“ daugiau žmonių apsaugoja, negu, kad pas mus visoki signalai ir sargai.

Lietuviai, kaip ir daugumas Europos tautų, priklauso prie indo europiečių, arba arijų, giminės. Prieš du milijardus metų toji giminė gyveno, kaip spėjama, vidurinėje Azijoje. Pamažu ji išsiplėtė, susiskaldė į daugybę giminių, kurių dalis pasiliko Azijoje, o dalis atsikėlė į Europą. Iš pastarųjų kilo įvairios tautos: slavų, germanų romanų. Visai atskirą šeimą sudarė lietuvių tautos: lietuvių, prūsai, jotvingai, latviai ir kitos smulkesnės giminės.

Spėjama, kad seniau prieš suskylant, visos tos giminės kalbėjusios viena kalba dabar vadinama indoeuropiečių (arijų) prokalbė. Tai susekė mokslineiškai, lygindami minėtųjų tautų kalbas.

Lietuvių kalba yra visiškai savita, iš visų dabartinių Europos kalbų labiausiai panaši į senovės indų kalbą, SANSKRITĄ, laikoma viena iš seniausių indoeuropiečių kalbų. Lietuvių kalbos senumą, turtingumą ir gražumą iškelia ir pabrėžia viso pasaulio mokslininkai. Ji yra svarbi visiems besimokinantiesiems svetimų kalbų, tyrinėjantiems senovę; todėl ji dėstoma viso pasaulio universitetuose.

Iš „Liet. Istorija“.

JUOKAI

Paaukštinimas

— Mama! Šiandien mokykloje gavau paaukštinimą nuo mokytojo!

— Ar tai gali būt? Ką mokytojas tau sakė?

— Sakė, kad visi mokiniai yra durni asilai, o iš visų didžiausias tai aš.

Sprendimas sulyg savęs

Duktė pareiška namo nakties vėlumoj. Tėvas ją bara:

— Ir vėl su juom vaikiojiesi... Manai kod jis tave vęs? Oi jūs mergos, mergos, durnos kaip avys! Selina, selina, manydamas kad nusigriebs kokį kunigaikštį, o paskui ant galo didžiausias kad bile koks durnius suvalo.

Motina išikiškama:
— Taip, dukrele. Tėvas kalba tikrą tiesą. Ir su manim taip buvo.

Jautis asilas ir...

— Katre! Tu vilioji mano vyrą ir tuo į tarpą mūsų įgyvendinį nesantį. Kokia iš tavęs krikščionė, jeigu, nežinai devinto pirsakymo??

— Atsiprašau, bet juk devintam prisakyme draudžiama tik svetimotriavimas, o apie svetimvyriavimą nieko nepasakota.

— Teisybė, bet devintam prisakymui pasibaigus tuojau prasideda dešimtas, kuriame pasakota „nė jaučio, nė asilo“, tai savim suprantama, kad ir vyras geist draudžiama...

Tą pačią valandą

Viena ponija išvažiavus į svečius ir atsiminus duotą prižadą savo vyrui sugryžti sėkančiame šeštadienyje, ir nesuspėjęs išsirengti, pasiuntė telegramu tokią žinią: „Šiandien pavėlavau trūkį, tai gryšiu ryt, tą pačią valandą“.

Vyras telegramu jai atsakė: „Jei gryšį tą pačią valandą rytoj, tai geriau visai negryšk, nes ir vėl pavėluosi“.

Tik kantrybės reikia

— Prašau pasakyk man, kaip tamsta sulaukėte tokio ilgo amžiaus?
— Aš turėjau daug kantrybės. Kantrybės tik reikia, o su kantrybe galima viską atsiekti.

Tautiečiai!

Visi kai vienas skaitykite
„S V I E S A“

Jeigu norite žinoti, kas yra Lietuvoje, kas girdėt pasauli, kaip gyvena lietuviai išeiviai čia Brazilijoje ir kituose kraštuose, jeigu norite susilaukti šviesios ateities svetimoje šalyje, jeigu norite kas savaitę turėti įdomių pasiskaitymų, juokų ir t. t., prenumeruokite ir skaitykite „Šviesą“.

„Šviesa“ yra tikriausias kiekvieno lietuvių išeivio draugas ir tarėjas.

„Šviesa“ gvildena visus tuos gyvenimo klausimus, kurie vargstantiems ir moraliai ir dvasiniais Brėzilijos lietuviams parodo kelią į šviesesnę ateitį.

„Šviesa“ lygiai baudžia visus blogus apsiereiškimus, taip lygiai pagiria tai kas gera, nepaisant iš kurių šaltinių visa tai išeina.

Redakcijos adresas: São Paulo, Rua Coronel Moraes 388, „Šviesa“.

Pastaba: Iš provincijos pinigus siųsti Redaktoriaus vardu.

Tautietii!

Nelk neapsirinkęs šioje gražioje villoje sau žemės sklypo. Pigiausi mėnesiniai mokėjimai. Suteikiame statybai medžiagą.

Centraline: Praça Antonio Prado, 3 sobr. Tel. 2-5023
Raštinė: Villa Prudente: Rua Cap. Pacheco Chaves, 11
Vietoje: Avenida Zelina, 33. pas Carlos Korkiška.

Reikalingi agentai, kreiptis Villa Prudente raštinėn.

Uz skelbimų turini Redakcija neatsako.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Diplomuotas Maskvos universiteto)

R. Ypiranga 193. 2 and. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: šeikiadieniais nuo 3 iki 9 val. vak.,
Sekmadieniais nuo 9 iki 12 val. Vidujinių moterų ir psichinių
bei nervų ligų. **SPECIALE KLINIKA VENERINIŲ LIGŲ.**
Greitas ir radikalus pagydymas triperio, bei sifilis.

Dr. A. Kandia ir M. Kogano LABORATORIJA

MEDICINISKAS ISTYRIMAS:

Kraujo, nugarkaulio smegenų, šlapumo ir išmatų.

Rua Barão de Itapetininga, 242 3-as aukštas.

Priėmimo valandos nuo 9 — 12 ir 3 — 7. Sekmadieniais 10—12.

Dr. A. Candia

Venerinės ligos:

Triperis (visose stadijose — aštrus ir kroniškas.) Sifilis.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7. Sekmadieniais 10 — 12.

Rua Barão de Itapetininga 242, 3 aukštas Telef. 4-0218.
Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

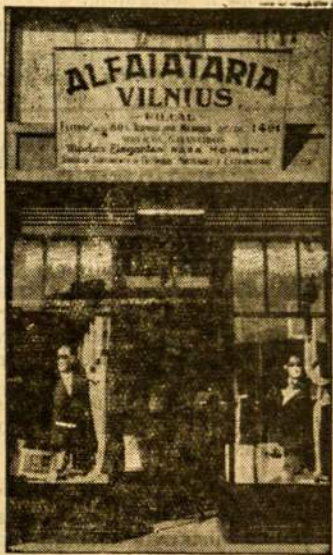
Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.
Kalba lietuviškai.

Didelė Naujiena!

Tautiečiai

Ar Jūs žinot, kad São Paulo Praça Julio Mesquita, 60 veikta gerai įrengta siuivykla VILNIAUS skyrius, kur darbas atliekamas gerai, švariai ir pigiau negu kitur. Yra didelis pasirinkimas medžiagos, vietinės, ir iš užsienio. Taip pat siuva ir moteriškus rūbus sulig paskutinėmis madų figurinėmis.

Jei norite per Šventes gerai apsirengti, tai tik eikite į VILNIAUS skyrių Praça Julio Mesquita, 60, dvi minutės nuo centralinio pašto Telef. 4-5015.

Dr. S. MEITIN.

Diplomuotas Vokietijoje ir Rio universiteto.

Priima: vidurinių veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val vak. susikalbama lietuviškai.

Rua Barão Itapetininga 139 (senas 37-a) salės 8 ir 9
Tel. 4-0715.

DANTISTAS

JOSÉ LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 Sobr. São Paulo
Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauli, su daugelio metų praktika. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parcelana, arba sidabru — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000. Atidaryta dieną ir naktį. —

Salão „POLLA“

Ponioms ir panelėms kirpimas plaukų, ondulavimas Marcel ir su van deniu. Permanente nuo 10 iki 20 mil reisų. Manikiuras ir veido masažas. Darbas atliekamas greitai ir gerai

Rua Carmo Cintra, 2.

APOLONIJA DEGUTIENE

“ŠVIESA”

Gaunama šiose vietose:

- 1) Luz šoties kioske,
- 2) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 3) José Paulino vaistinėje,
- 4) Rusų vaistinėje Mookoj,
- 5) Menkaičio krautuvė — S

Anna.

6) Baužio krautuvė — Bom Retiro,

7) Kirilausko krautuvė — Vilja Anastacia ir pas atskirus platintolus visuose miesto rajonuose.

Bendruomenės nariai laikraštį gauna pas b-nės įgaliotinius.

Žinotini Adresai.

1 Lietuvos konsulas—Rua Aureliano Coutinho, 10, Telf. 5-4275.

Kun. Klebonas — Rua Coronel Moraes, 338. Telf. 9-1322.

SKLYPU PARDAVINĖTOJAS

Įvairūs sklypai, įvairiose vietose įvairiomis kainomis ir įvairios paskolos bei namų statymas, kompanijos preinamiausiomis sąlygomis ir žemiausiomis kainomis.

Kas tik interesuojatės žemių sklypams bile kurioje vietoje, teirauktės pas mane Villa Zelina, Av. Zelina, 24.

Juozas Augulis.

Vokiečių fotografijų įstaiga “BERNARDO”

Įsteigta 1890 metais
Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro ir fotografijų naujasa.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111
(senas n. 103) Tel. 4-5567
São Paulo

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip va: kontraktus, visokius liūdijimus ir t. t.

Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chama doms ir pilietybės įgijimui.

Miguel Ocougne

Rua 15 de Novembro Nr. 32.

Tel. 2-3693

Dr. A. Jazara Snege

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgijos ir moterų ligos. Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

LADEIRA PORTOGERAL 12 SOBR. kps. Boa Vista ir 25 de Março

1 andar, sala 4 e 5

Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Tel. buto 2-5068.

